

насильства, а й також постраждалих осіб, кривдників та суб'єктів, що здійснюють заходи запобігання та протидії домашньому насильству. Дана зміна потрібна для того, щоб не тільки скласти приблизне уявлення про масштаб проблеми насильства в Україні, а й точного аналізу цих правопорушень.

Список використаних джерел:

1) Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07.12.2017 № 2229-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>

2) Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 18.05.2018 № 1/11-5480 Запобігання та протидія насильству МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ. – К.: – 2018. – С. 35

Пустовий О.О., ад'юнкта наукової лабораторії з проблем протидії злочинності ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ

ВИДИ ІНДИВІДУАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ БЕЗПРИТУЛЬНИМИ ТА БЕЗДОГЛЯДНИМИ ДІТЬМИ

Залежно від об'єкта індивідуальної профілактики, профілактичну діяльність злочинів, що вчиняються безпритульними та бездоглядними дітьми, можна поділити на чотири етапи. Перший: рання профілактика, тобто заходи переконання, подання допомоги дитині, яка опинилася у несприятливих життєвих умовах. Другий: безпосередня профілактика, тобто комплекс заходів, щодо дитини, яка вже вчиняє правопорушення некримінального характеру з метою значно зменшення (нейтралізації) можливості виникнення у дитини внутрішньої схильності до подальшої антисоціальної поведінки, яка може перерости у спрямованість становлення на злочинний шлях. Третій: профілактика на етапі злочинної

поведінки (особа вже вчинила злочин). Четвертий: запобігання рецидивним проявам з боку дитини, яка була вже засуджена.

В залежності від етапів здійснення індивідуальної профілактики щодо безпритульної (бездоглядної) дитини визначимо заходи, які можуть застосовуватись на під час них щодо таких осіб:

На першому етапі: профілактична бесіда (переконання); роз'яснення законодавства; усне попередження про неприпустимість протиправних дій; постановка на профілактичний облік як безпритульна (бездоглядна) дитина; усунення причин та умов безпритульності (бездоглядності); відновлення загальноосвітнього або професійного навчання; працевлаштування; поміщення до закладу соціального захисту для безпритульних (бездоглядних) дітей; здійснення поліцейського піклування; передача дитини батькам (біологічним матері та батькові дитини) або усиновителям, опікунам, піклувальникам чи органам опіки та піклування; надання комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової та іншої допомоги; влаштування дитини до стаціонарних соціально-медичних установ та інших закладів соціальної підтримки (догляду).

Необхідно зауважити, що вказані вище заходи запроваджуються на всіх етапах індивідуальної профілактики щодо безпритульної (бездоглядної) дитини з метою недопущення вчинення нею злочинів.

Додатково на наступних етапах запроваджуються наступні профілактичні заходи з метою недопущення вчинення злочинів бездоглядними та безпритульними дітьми.

На другому етапі: проходження просвітницько-профілактичних чи корекційних програм; винесення заборонного припису; поміщення дитини у приймальник-розподільник для дітей. Що стосується притягнення дитини (віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років) до адміністративної відповідальності, то вказані заходи умовно можна поділити на дві групи. До першої необхідно віднести заходи громадського впливу, що не пов'язані з вжиттям заходів

адміністративного стягнення (зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого; попередження; догана або сувора догана; передача неповнолітнього під нагляд батьків або особам, які їх замінюють, чи нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання). Другу групу складають заходи, які передбачають вжиття заходів адміністративного впливу за вчинення особами окремих видів адміністративних правопорушень, що за змістом мають небезпечний характер і вимагають особливої реакції держави на їх попередження і припинення в майбутньому: штраф, штрафні бали, оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчиненого або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; конфіскація предмета, який став знаряддям вчиненого або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення; позбавлення спеціального права, наданому даному громадянину, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; громадські роботи; виправні роботи; адміністративний арешт.

Враховуючи, що третій етап характеризується безпосереднім вже вчиненням злочину, то тут до особи (у т.ч. до безпритульної (бездоглядної) дитини) можуть додатково застосовуватись наступні заходи, окрім, передбачених у першому етапі: кримінальне покарання, яке поділяється на основні у виді штрафу, громадських робіт, виправних робіт, арешту, позбавлення волі на певний строк, а також на додаткові у виді штрафу та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Під час здійснення кримінального провадження до дітей (суб'єктів кримінального провадження) можуть застосовуватись наступні заходи забезпечення кримінального провадження: 1) виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід (статті 133-143 КПК України); 2) накладення грошового стягнення (статті 144-147 КПК України); 3) тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом (статті 148-153 КПК України);

4) відсторонення від посади (статті 154-158 КПК України); 5) тимчасовий доступ до речей і документів (статті 159-166 КПК України); 6) тимчасове вилучення майна (ст.ст. 167-169 КПК України); 7) арешт майна (статті 170-175 КПК України); 8) затримання особи (статті 187-191 і статті 207-213 КПК України) та 9) запобіжні заходи: а) особисте зобов'язання (стаття 179 КПК України); б) особиста порука (стаття 180 КПК України); в) застава (стаття 182 КПК України); г) домашній арешт (стаття 181 КПК України); д) затримання – тимчасовий запобіжний захід (статті 188-192, 207-213 КПК України); б) тримання під вартою (стаття 183 КПК України).

Вважаємо за доцільне на даному етапі кримінального провадження щодо безпритульної (бездоглядної) дитини запровадити у чинне кримінально-процесуальне законодавство та законодавство про кримінальну відповідальність порядок так званого виведення дитини із системи кримінального правосуддя за договором із прокурором з метою застосування до такої дитини один чи кілька альтернативних позасудових заходів. До таких заходів, наприклад, можна віднести: 1) письмове застереження, яке полягає в роз'ясненні прокурором дитині заподіяної їй діями шкоди і наслідків повторного вчинення кримінального правопорушення; 2) покладення певних обов'язків під контролем органу Національної поліції України, наприклад, таких як: а) не змінювати самовільно місце проживання; б) не покидати місце проживання у визначений період часу; в) не виїздити самовільно з країни чи адміністративної одиниці; г) не вчиняти інші дії, які перешкоджають ресоціалізації дитини; д) почати або відновити загальноосвітнє або професійне навчання; е) працевлаштуватися; є) пройти лікування; ж) виконувати інші обов'язки, які будуть сприяти ресоціалізації дитини і профілактиці рецидиву.

Четвертий етап індивідуально-профілактичних заходів щодо безпритульної (бездоглядної) дитини-правопорушника застосовується з метою запобігання рецидивним проявам з боку такої дитини, яка була вже засуджена. Тут важливим

компонентом є пробація, а також соціальний патронаж безпритульної (бездоглядної) дитини після відбували покарання у вигляді обмеження волі або її позбавлення на певний строк.

Пробація щодо дітей спрямована на забезпечення їх нормального фізичного і психічного розвитку, профілактику агресивної поведінки, мотивацію позитивних змін особистості та поліпшення соціальних стосунків. Пробація щодо дитини здійснюється органом пробації спільно з органами і службами у справах дітей, спеціальними установами та закладами, що здійснюють їх соціальний захист і профілактику правопорушень.

Що стосується соціального патронажу безпритульної (бездоглядної) дитини після відбували покарання у вигляді обмеження волі або її позбавлення на певний строк, то його сутність полягає у соціальній реабілітації такої з метою відновлення у неї порушених соціальних зв'язків і відносин, ідентифікацію індивіда як суб'єкта власної життєдіяльності. Також соціально-реабілітаційна робота з такими особами має на меті усунення психотравмуючих комплексів, вироблення адекватних форм поведінки, подолання труднощів у спілкуванні.

Лащук О.В., аспірант кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ

ОРГАНІЗОВАНА ЕТНІЧНА НАРКОЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ

Дослідження проблем боротьби з наркобізнесом є водночас дослідженням більш загальної проблеми боротьби з організованою злочинністю. Однією з найнебезпечніших форм організованого наркобізнесу, є та що створена на етнічній основі, яка сягає далеко за межі кордонів, має розгалужену мережу злочинних підрозділів у різних країнах, що